Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2024/25

Destinace (země, město): Srbsko, Bělehrad

Jméno, příjmení: Stanislav Havel

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Bělehradská univerzita, Filologická fakulta, Katedra slavistiky, kabinet bohemistiky

Výuka českého jazyka má na Bělehradské univerzitě již stoletou tradici a patří mezi nejstarší obory na této škole. Český jazyk se v Bělehradě vyučuje formou čtyřletého bakalářského programu. Jedná se o jednooborový program (Český jazyk, literatura a kultura), který, na rozdíl od českého systému, není završen státní závěrečnou zkouškou ani obhajobou bakalářské práce. Po splnění všech zkoušek student získává titul bakalář. Následný magisterský program trvá 1 rok, student tvoří a obhajuje diplomovou práci (buď na literární, nebo jazykovědné téma) a je mu udělen titul master. Předmět určený pro jednooborové studenty bohemistiky se jmenuje *Savremeni češki jezik I–VIII, grupa G (glavni)* (Současná čeština I–VIII, skupina G (hlavní)). Během jednoho akademického roku studenti absolvují dva předměty (např. *Savremeni češki jezik I, II* je určený 1. ročníku). Studenti nastupující na fakultu jsou většinou bez dřívější znalosti češtiny, v závěrečném ročníku se očekává výstupní úroveň C1. Aktivních studentů – bakalářů v akademickém roce 2024/25 bylo 13: (1. ročník – 2, 2. ročník – 3, 3. ročník – 2, 4. ročník – 6).

Lektor z České republiky vyučuje předmět *Současný český jazyk* a časová dotace je v každém ročníku za normálních okolností 4 X 90 minut týdně. O tyto hodiny se dělí lektor se svými srbskými kolegy.

Český jazyk lze na univerzitě studovat nejen jako hlavní obor. Katedra slavistiky rovněž nabízí čtyřsemestrální předmět *Savremeni češki jezik I–IV, grupa P (pomoćni)* (Současná čeština I–IV,

skupina P (vedlejší). Tyto lekce jsou nabízeny studentům všech oborů, nejčastěji však této možnosti využívají slavisté. Hodinová dotace (pro všechny skupiny) je 2 x 90 minut, skupiny jsou rozděleny na začátečníky a mírně pokročilé (1. akademický rok = P1 a P2; 2. akademický rok = P3 a P4). Lekce pro začátečníky vyučuje srbská lektorka, pokročilou skupinu vede lektor z Česka. Výstupní znalost odpovídá úrovni A2. V letošním roce navštěvovalo *Současný český jazyk (P)* 20 studentů. Uváděné počty studentů však nejsou konečné – oficiální číslo (především v jednooborovém programu) je vyšší, a to kvůli studentům, kteří nemají splněny veškeré studijní povinnosti a opakovaně docházejí na zkouškové termíny. Bělehradská univerzita poskytuje svým studentům neomezený počet pokusů v šesti zkouškových obdobích.

Hlavní předmět *Savremeni češki jezik (grupa G)* zahrnuje jak procvičování gramatiky a konverzace, tak seznámení s českými reáliemi, kulturou a historií. Výuka vedená českým lektorem probíhá již od 1. semestru 1. ročníku výhradně v českém jazyce (1. a 2. ročník má navíc k dispozici i srbské lektorky). Procvičování řečového a psaného projevu je základem výše zmíněného předmětu, proto především starší ročníky pravidelně píší eseje na téma příbuzné aktuálně probírané látce (např. vztahy, životní prostředí, kriminalita aj.). Komunikační dovednosti jsou pak rozvíjeny skrze párové a skupinové diskuze, výukové kartičky nebo simulace reálných situací. Všechny skupiny (jak bohemisté, tak studenti jiných oborů) mají k dispozici učebnice. Primárním materiálem, který je v Bělehradě používán, je *Čeština pro cizince A1–B2* od M. Boccou Kestřánkové, lekce jsou pak doplňovány další literaturou nebo materiály lektora. Na výuku si lektor často připravuje své pracovní listy, se studenty čte noviny, poslouchá Český rozhlas a podcasty, zpívá české písně atd.

Kromě učebnic, gramatik a odborných publikací mají studenti k dispozici širokou nabídku beletrie – jak prózy, tak poezie. Bohemistická sekce univerzitní knihovny čítá kolem 4 500 knih. Univerzitní audiotéka nabízí přibližně 270 DVD od klasických filmů po současné komedie. Na rozdíl od knihovny je vybavení učeben skromné. Lektor sdílí kabinet s kolegy bohemistiky a slovakistiky. Pracovní stůl je vybaven počítačem s připojením k internetu.

Školní rok 2024/25 byl ale poznamenán protesty a stávkami proti vládnoucímu sytému v Srbsku, do kterých vstoupily v prosinci všechny státní školy. Výuka se přenesla mimo školní budovu. Tento stav trval až do června, kdy opět začalo vyučování, které trvá celé léto až do srpna. V září a v říjnu je pak naplánované zkouškové období.

Práce lektora českého jazyka je nejen výuka českého jazyka, ale v letošním školním roce se nám i přes stávku studentů podařilo vydat studentský časopis *Lenochod*, uspořádat několik besed se studenty, propojovat studenty s českými krajany v Banátu, připravit mezinárodní vědeckou konferenci *Perspektivy studia západoslovanských jazyků, literatur a kultur* u příležitosti jubilea 130 let polonistiky a 100 let bohemistiky na Univerzitě v Bělehradě. S Velvyslanectvím České republiky v Bělehradě jsme upořádali překladatelskou soutěž a připavujeme konferenci *S češtinou do praxe*, na které se bude mluvit o perspektivě studia češtiny s českými firmami na Balkáně. V plánu je také spolupráce s Českým mediálním centrem.

Lektoři podepisují s univerzitou smlouvu na dobu určitou. Pravidelný 14denní plat je daněn, zároveň je strháváno zdravotní a sociální pojištění. Univerzita poskytuje také ubytování na studentské koleji.

Bělehrad 31. července 2025 Mgr. Stanislav Havel